
РЕЦЕНЗІЯ

на підручник «СУДОВА МЕДИЦИНА»

(АВТОРИ: член-кор. НАМН України, професор А. А. Бабанін,

професор В. Д. Мішалов, професор О. В. Біловицький, доцент О. Ю. Скребкова)

Невпинний розвиток суспільства зі змінами соціальних та правових норм життя в Україні зумовлюють необхідність створення та видання нового підручника з судової медицини, який би відповідно до державного стандарту освіти забезпечив достатній кваліфікаційний та освітній рівень підготовки не тільки сучасного лікаря судово-медичного експерта, а й лікаря іншої спеціальності, оскільки чинним законодавством передбачається в разі потреби залучення лікарів різного профілю до виконання експертних функцій.

Саме тому, відомими фахівцями в галузі судової медицини Кримського державного медичного університету імені С. І. Георгієвського та Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, які є головними серед профільних кафедр України, був підготовлений підручник «Судова медицина» для студентів, лікарів-інтернів зі спеціальності «судово-медична експертиза», судово-медичних експертів та працівників слідчих та правоохоронних органів. При його складанні авторський колектив використовував сучасну літературу, досвід практичної експертної, педагогічної і науково-дослідної роботи.

Матеріал підручника викладений відповідно до навчальної програми з судової медицини для вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівня акредитації (2012 р.) та лікарів-інтернів зі спеціальності «судово-медична експертиза» на основі сучасних наукових досягнень, змін чинного законодавства України.

Підручник за змістом містить 10 розділів. Судово-медичні відомості представлені послідовним викладенням нормативних матеріалів з процесуальних та організаційних засад судово-медичної експертизи. Досить широко наведено відомості з різних питань судово-медичної танатології, в тому числі з законодавчих нормативних актів щодо використання органів і тканин з метою їх трансплантації. В окремому розділі висвітлені сучасні погляди на генез, патоморфологію раптової смерті при різних нозологічних формах хвороб та вказано на критерії їх судово-медичної діагностики. Текст підручника містить чисельну кількість рисунків, які є фотографіями з експертних випадків, а також схем, що суттєво доповнює текстовий матеріал кожного розділу.

Значна увага приділена можливостям судово-медичної травматології при вирішенні низки питань,

в тому числі при встановленні зажиттєвості та механізму виникнення різного характеру ушкоджень, заподіяних тупими, гострими предметами, вогнепальною зброєю. Цей матеріал представлений в повному об'ємі та містить багато сучасних даних.

У підручнику «Судова медицина» аналізуються особливості дії на організм людини крайніх температур, високого і низького атмосферного тиску, електротравми та іонізуючого випромінювання. Крім того, вперше викладено сучасні відомості про дію на організм біологічного чинника зовнішнього середовища.

У підручнику досить докладно викладено матеріали щодо судово-медичної експертизи речових доказів. Зокрема, значна увага приділена сучасним даним про групи крові людини та особливостям генотипоскопічного дослідження, яке набуває значного використання у судовій та слідчій практиці. Крім того, розглянуто відомості про сучасні судово-медико-криміналістичні методи досліджень.

Суттєвим є те, що у заключному розділі підручника наведено матеріал про роль судово-медичної експертизи у справах щодо професійних та посадових правопорушень медичних працівників.

Для більш глибокого засвоєння практичних навичок та вмінь у підручнику наведено алгоритми досліджень.

Наприкінці підручника наведено перелік тестових питань для контролю знань.

Таким чином, наданий на рецензію підручник «Судова медицина» (Сімферополь: вид. «НАТА», 2012. – 580 с.) є своєчасним, сучасним, містить новітні судово-медичні дані, написаний відповідно до навчальної програми з дисципліни, добре ілюстрований та може бути впроваджений у навчальний процес для студентів медичних та стоматологічних факультетів ВМНЗ України III-IV рівня акредитації, лікарів-інтернів зі спеціальності «судово-медична експертиза», а також буде корисним для працівників слідчих та правоохоронних органів.

**Завідувач кафедри судової медицини
Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця МОЗ України
доктор медичних наук,
професор Б. В. Михайличенко**